

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۵ تیر ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بقیه شور اول لایحه اصلاح قانون نظام وظیفه .
- ۳ - موقع دستور جلسه آتیه . ختم جلسه

(مجلس یکساعت و سه ربع پیش از ظهر بر ریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۱ تیر ماه را آقای (طوسی) منشی خواندند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد .

۲ - بقیه شور اول اصلاح قانون نظام وظیفه |

رئیس - شور اول اصلاح لایحه نظام وظیفه مطرح است ماده ۶۴ خوانده میشود :

ماده ۶۴ - کلیه مشمولین طبقات ۱۲۸۴ و ۱۲۸۵ و ۱۲۸۶ و ۱۲۸۷ و ۱۲۸۸ و ۱۲۸۹ و ۱۲۹۰ که تا این تاریخ بعلت تکفل یا بیماری یا خدمت رفته و احضار نشده اند

دپنکر برای خدمت سربازی احضار خواهند شد .

تبصره ۱ - متولدین ۱۲۹۱ به بعد که پنج سال متوالی تکفل شناخته شده اند مشمول مقررات ماده ۶۳ خواهند بود

تبصره ۲ - مشمولینی که تا این تاریخ مورد مقررات مواد ۶۴ و ۶۵ قانون خدمت نظام وظیفه مصوب ۲۹ خرداد ماه ۱۳۱۷ بوده و فعلاً در خدمت ارتش یا امنیه هستند در صورتیکه هشت ماه خدمت مقدماتی را طی کرده باشند از خدمت مرخص و جزو طبقات مربوطه منظور میگردد .

(مابقی قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

عین مذاکرات مشروح هفتاد و دومین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غالبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

- غالبین با اجازه - آقایان : دکتر ضیاء - فاطمی .
- غالبین بی اجازه - آقایان : تولیت - فیاض - همدوی - ذوالقدر - اکبر - حمزه تاش - مهذب - جلایی - معتمد سنگ - مؤید فوامی
- آصف - صادق وزیری - مستشار - دکتر لقمان - نصرتیان
- دیر آمده با اجازه - آقای صفوی .
- دیر آمدگان بی اجازه - آقایان : رضوی - دکتر سهیمی - منصف - الفهمی - دکتر غنی - سزاوار - موقر - سهیمی - اورنگ
- دکتر تاج بخش - ابقوانی - یهین اسفندیاری - دکتر جوان - طباطبائی - امیر تهور - خسرو شاهی - سلطانی - مسعودی - دشتی - کامل ماکو ساکنیان .

رئیس - آقای اراقی .

لراقی - بنده تصور میکنم مهمترین مواد قانون نظام وظیفه که برای اصلاح به مجلس شورای ملی تقدیم شده است همین ماده ۶۴ است و تا اندازه ای بوی ارفاق و مساعدت و مهربانی از این ماده استشمام میشود اما مثل اینکه تنظیم کنندگان این قانون نمیخواستند آنقدری که لازم است نسبت به مردم مهربانی کرده باشند و انعام کرده اند اولاً معافیت ها را محدود کرده اند تا ۱۲۹۰ در نالی باز عبارت را طوری تنظیم کرده اند که در موقع اجرا وسیله ای میشود برای مأمورین جمع آوری سرباز این است که بنده ناچارم در اطراف آن توضیحاتی بدهم و پیشنهادهای هم تنظیم شده است آن را تقدیم کنم . آقایان خاطرشان هست که قانون نظام وظیفه از سال ۱۳۰۴ تنظیم شده است و در سال ۱۳۰۴ کسی مشمول بوده است که در ۱۲۸۴ متولد شده است و همینطور تا امسال که ۱۳۲۱ است کسانی مشمول هستند که در ۱۳۰۱ متولد شده اند در حقیقت هفده دوره به خدمت سربازی احضار شده اند همانطور که در جلسات سابق بنده عرض کردم چون دولت وسیله پذیرائی و نگاهداری تمام مشمولین هر سال را نداشت یک عده ای در هر سال باقی میماندند نه این که آنها ای که احضار نشده اند فرار کرده اند و طفره میزدند از انجام خدمت نظام وظیفه خیر دولت وسیله نگاهداری آنها را نداشت از این جهت آنها باقی میماندند و اشخاصی که خدمت سربازی را نکرده اند یعنی متولدین از سال ۱۲۸۴ به بعد ۳۷ ساله ۳۶ ساله ۳۵ ساله الی ۲۱ ساله هستند که امسال باید به خدمت سربازی بروند اگر چنانچه این مشمولین به طیب خاطر طفره رفته بودند و فرار کرده بودند حالا مطابق قانون باید آنها را ملزم کرد که بیایند خدمت خودشان را بکنند اگر پنجاه ساله هم باشند ولی اینها حاضر بودند خدمت خودشان را بکنند ولی اینطور نیست بمحض اینکه اعلان احضار سربازان ~~نظام وظیفه~~ آنها از ده فرسخی بیست فرسخی شاید سی فرسخی می آمدند به مرکز حوزه سرباز گیری و خودشان را معرفی میکردند و

دولت بعد از یکماه دوماه معطل کردن این اشخاص آنها میگفت چانداریم (دیگر نمیگویم چه فعل و انفعالاتی در وزارت جنگ انجام میشد شاید آقای معاون وزارت جنگ بدشان بیاید عرض کنم) آ بوقت مرخصی ششماه بهشان میدادند و روانه شان میکردند دوباره سال دیگر همین جریان تجدید میشد مثلاً دیپلمه های مدارس عالی الان دارد تعدادشان به سالی دوهزار نفر میرسد مطابق قانون ۱۳۱۷ اینها باید دانشکده افسری را طی کنند تا این که افسر احتیاط بشوند ولی دانشکده افسری وسائل پذیرائی بیش از پانصد نفر را نتوانسته است فراهم کند یعنی از دو هزار نفر سالی هزار و پانصد نفر میماند در امسال هزار و پانصد نفر سال دیگر هم همینقدر سال دیگر هم همینقدر معلوم نیست که اینها تا کی باید معطل باشند و از این خدمت سربازی معاف شوند . یک نکته ای را لازم است عرض کنم این که عرض کردم از این ماده بوی ارفاق می آید اینطور تعبیر شود که بنده خدمت سربازی را یک مشقته میدانم که هر چه معاف شد خیال کنم که یک زحمتی از او رفع شده و راحت شده است خیر بنده خدمت سربازی را یک وظیفه مقدسی میدانم و عقیده دارم که خدمت سربازی یک وظیفه لازمی برای هر فرد و هر جوانی است که هم برای اشخاص مفید است و هم کشور و اجتماع از آنها استفاده میکنند ولی باید رعایت تناسب و زمان را درش کرد . اصل در زندگانی فردی خوراک است و تغذیه یعنی تحصیل بدل مایه تحلیل برای بدن اما در خوراک و تغذیه هم اگر رعایت زمان و کمیت درش نشد مضر است بحال انسان . خدمت سربازی هم همینطور است خدمت سربازی را باید در اول جوانی و اوائل زندگانی انجام داد یعنی در موفقی که قوای بدن رو بر شد اشک بایست ~~بهرترین~~ و الا آدم ۲۸ ساله ۲۹ ساله را نمیشود گفت و مکلف کرد که مسلسل را بکول بگیرد و از دامنه کوه بالا برود این کار باید در سن بیست سالگی و بیست و یک سالگی بشود آدم سی ساله علاوه بر آنکه دیگر قوه این کار را ندارد یک تکلفاتی هم اجتماع برای او تهیه کرده است ناچار است که آنها را هم انجام بدهد یعنی او پدر یک

خانواده است برای جمیع این اشکالات و مخصوصاً اشکالاتی که از ارتباط و تماس بین مأمورین پیدا میشود و موقوف شدن این حس از جاز و نفرتی که بین طبقات مختلف از این خدمت مقدس پیدا شده است بنده تمنا می کنم آقایان موافقت کنند که متولدین قبل از ۱۳۰۰ هر چه هستند و خدمت سربازی نکرده اند از خدمت سربازی معاف شوند از ۱۳۰۰ بعد هم دفتر آمار و سجل احوال ما مرتب بوده است دیگر خدشه در اوراق سجلی نیست که محتاج به مراجعه بدادگاه و کشمکش با دادگاه باشد و دیگر وسیله ای برای فعل و انفعالات بین مأمورین سرباز گیری نخواهد بود هم به افراد و اخلاق عمومی کمک می کند و هم اسباب زحمت مردم فراهم نمیشود و هم اینکه همه ساله ما به اندازه کافی سرباز داریم لازم نیست که به سنوات قبل مراجعه کنیم این مراجعه کردن به سنوات قبل حکم یک بقایای مالیاتی را دارد همانطور که مأمورین مالیه و امنای مالیه اجحاف میکردند و شلتاق میکردند مأمورین سرباز گیری متولدین ۱۲۸۴ ، ۸۶ را میکشند ۹۶ را میکشند ۹۱ را میکشند مراجعه باین باقیمانده ها وسیله سرمایه استفاده شان میشود برای اینکه جمیع معایب نظام مرتفع شود و یک عمل طبیعی و ساده بشود همانطور که بچه مدرسه گذاشتن نسبت به سی سال پیش مدرسه دائر کردن کار مشکلی بود مدرسه گذاشتن کار مشکلی بود مردم منزجر بودند از نتیجه مدرسه گذاشتن به زور مردم را دولت مجبور کرد که بچه هاشان را به مدرسه بگذارند ولی حالا هر دهاتی آرزوی این است که بچه اش تا هفت ساله شد به مدرسه نفرستد باید یک کاری کرد که خدمت سربازی هم بهمین جور سهل شود یعنی مردم در کمال میل حاضر شوند که پسر هاشان به خدمت سربازی بروند و بهترین راه هم این است مگر اینکه وسیله سوء استفاده مأمورین را از بین ببریم و بهترین وسیله از بین بردن سوء استفاده مأمورین این است که مشمولین قبل از سال ۱۳۰۰ را معاف شان کنیم از خدمت و این پیشنهاد بنده است که تقریباً شصت نفر از آقایان هم امضاء کرده اند و نایب است که سایر آقایان نمایندگان محترم موافق نیستند

بلکه بنده موفق نشدم که بنظرشان برسانم و اولاً عقیده دارم که همه آقایان با این پیشنهاد و نظر اصلاحی موافق هستند چون در اطراف مشمولین ۱۲۸۴ تا ۱۳۰۰ خیلی صحبت شد لذا این پیشنهاد تقدیم شد که به عرض مجلس میرسد . پیشنهاد راجع بماده ۶۴ قانون نظام وظیفه .

چون عدم انجام خدمت زیر پرچم از طرف مشمولین سنوات ۱۲۸۴ الی ۱۲۹۹ بیشتر مربوط به عدم احتیاج ارتش و نبودن جا و وسایل بوده و سن و بنیه و تکالیفات اجتماعی آنها هم اجازه نمیدهد افراد سی و چند ساله بایست و چند ساله را بخدومت دعوت کنند علاوه فعلاً بقدر کافی و احتیاج در هر سال مشمول و حاضر خدمت موجود است لهذا پیشنهاد می نماید ماده ۶۴ بدین طریق اصلاح شود .

ماده ۶۴ - کلیه مشمولین طبقات از ۱۲۸۴ الی ۱۲۹۹ که تا این تاریخ بخدومت زیر پرچم احضار نشده اند از خدمت سربازی معاف و احضار نخواهند شد . با امضاء قریب ۶۲ نفر از نمایندگان . هر چند در شور اول در پیشنهادات رأی گرفته نمی شود و می رود به کمیسیون ولی امیدوارم که آقای معاون وزارت جنگ هم حسن نیت بیشتری بخرج بدهند تا به موجب این پیشنهاد جدید جمیع اشکالات جمیع بدبینی های مردم را نسبت بنظام وظیفه از بین ببرد .

معاون وزارت جنگ - علت اینکه بنده عجله کردم جواب آقای اراقی را عرض کنم علت عمده اش این است که مذاکراتی که اینجا در قانون نظام وظیفه میشود ، عصر در جریان منتشر میشود افرادی که در سربازخانه ها هستند و کسانی که مشمول هستند می شنوند و میخواهند ما الان را اطلاع داریم که یک عده از مشمولین را که می روند احضار کنند میگویند مجلس میخواهد ما را مرخص کند چرا اذیتمان میکند میگوید این قانون بگذرد الان وضعیت اینطور است ما بایش آمدیم المللی و با نهادهای که نسبت به همسایگان خودمان کردیم امنیت داخلی خودمان را عهده دار شدیم این را بهتر تر نبی که هست باید این تعهد را انجام بدهیم فردا معلوم نیست که عاقبت ما بکنجایمانی کشد برای صد هزار نفر افراد که پیش بینی

کرده بودند بواسطه نبودن بودجه و نداشتن محل به هشتاد هزار
تقلیل پیدا کرد و این هشتاد هزار اگر با آنها مرخصی بدهیم
باچه وسیله در این موقع و در این وضعیت بین المللی جای
آنها پر کنیم سر باز دیگری ما نداریم که جانشین اینها بکنیم
بنده عرض می کنم همه از روی آمار است الان يك
قسمت پیشنهاد شده است که تا ۱۲۹۰ معاف شوند با تقسیم
پیشنهادی است تا ۱۲۹۹ الان بر طبق آماري که اداره
نظام وظیفه به دقت برای ما محاسبه کرده است تا ۱۲۹۰ سی هزار
نفر مشمول داریم و تا ۱۲۹۹ هفتاد هزار نفر آنچه برای
ما تصویب فرمودید هشتاد هزار نفر بنا بر این در سال ۱۳۰۰
الی ۱۳۰۱ مشمولین بیش از ده الی ۱۲ هزار نفر میشوند و
دلیلش را هم واضح نمیتوانم عرض کنم الان در تمام مناطق ما
سرباز نمی شود گرفت الان سرباز گیری ما محدود است
به بعضی مناطق و با این مشمولین که داریم از مشمولین
هنده سالنه پیش از سه هزار نفر نتوانسته ایم بگیریم الان هر
ماده که ما بگذرانیم مثل این است که بی این هفتاد هزار
نفر را زده باشیم و استدعائی که بنده دارم این است که مطابق
پیشنهادی که وزارت جنگ کرده بود در شور دوم در
کمپسیون مطرح شود و آنچه ارفاق ممکن است ما تا ۱۲۹۰
خواهیم کرد ولی خواهش و استدعا میکنم تا ۱۲۹۹ نروید
منطق ندارد عدالت هم حکم نمیکند اشخاصی را که گفته اند
چون تحصیل میکنند بر گت آماده بخد مت بگیرند و سال
بعد یا حالا که تحصیل تمام شده معافش کنیم آ وقت رفیقش
که در خدمت است این بما چه خواهد گفت که این بر گت
آماده خدمت گرفته بود که بیاید حالا که تحصیل تمام
شده است بیاید مجوزی ندارد یا اینکه مثل اروپا بگوئید
اشخاصی که بسن سربازی رسیدند از سن بیست سالگی برود
چه تحصیل تمام شده باشد چه نشده باشد امام هم بدون
استثناء باید آفنگ بگیرند و سرباز بشوند ولی شما میخواهید
تشویقی بمعارف بکنید و يك عده را ترغیب میکنید که
بمقامات عالیه نائل شوند خوب بگوئید افسر شوند خوب وقتی
که بهشان اجازه میدهید در صورتیکه ممکن است يك طبیب

يك افسری بشود که کاملاً بتواند وضعیت بهداری را اداره کند
این را چرا میشود گفت معاف و وقتی بآن معاف گفتید آن
کسی که در خدمت است آن را چه بگوئیم این هیچ منطلق
ندارد از نقطه نظر مسئولیت هم بنده تصور میکنم هیچ دولتی
نمی تواند قبول کند که از قوای حاضر السلاح هفتاد هزار نفر
در آن واحد و بموجب گذشتن این قانون از خدمت مرخص
شوند.

رئیس - آقای انوار .

انوار - بیانات آقای معاون در بنده حقیقه خیلی مؤثر
شد اگر در آقای اراقی هم مؤثر شده باشد حالا این عرض
بنده در این جا جا دارد ولی اگر پیشنهاد آقای اراقی در
کمپسیون پذیرفته شود دیگر این پیشنهادات بنده جا ندارد
ولی بنده عقیده دارم آقای اراقی و رفقای منفر دشان هم
موافقت کنند و آقای معاون با برهان این را بیان کرد اگر
يك موقع دیگر این پیشنهاد میشد پیشنهاد خوبی بود ولی
همه میدانیم الان يك موقعی است که ما محتاج به آذوقه
هستیم محتاج به امنیت هستیم محتاج به همه چیز هستیم و باید
مثل ملت زنده خود را حاضر کنیم و از همه حیث خودمان را
آماده کنیم این پیشنهادها جسارت میشود برای يك زمان
راحت و آسوده ایست که يك صلح عمومی در دنیا باشد ولی
الآن که دنیا در حال اضطراب و تزلزل است ما هم زنده هستیم و
ملت کهن سالی هستیم و در دور عدالت زندگی می کنیم . يك
پیشنهادی کردید که هفتاد هزار نفر قشونمان معاف هستند
بنده که خیلی متأسف هستم در ماده ۶۴ یکی دو تا پیشنهاد
بنده کردم پیشنهاد اول اینست توجه بفرمائید آقای مخبر
عرض کنم بنده آن عادتی که دارم عبارت را میخواهم که
خیلی واضح باشد عبارت مینویسد : که (کلیه مشمولین این
چند سال که تا این تاریخ بعالت تکفل یا بیماری بخد مت
لرفته و احضار نشده اند) بنده عقیده ام این است موافقت
کنند کمپسیون کامه (و احضار نشده اند) را بردارند همین
که بخد مت لرفته اند دیگر اینها را صرف نظر کنند بعالت
اینکه این پیشنهاد ارفاقی است باعتبار این نظر ارفاقی

موافقت کنید . پیشنهاد دیگرم که بنده خیلی معتقد
ایستم ولی اگر قبول شود منتهی بر بنده گذارده اند
مشمولین از ۱۲۹۰ به بعد که پنج سال متوالی متکمل شناخته
شده اند آ وقت تابع مقررات ماده ۶۳ خواهند بود بنده به اعتبار
اینکه لوائیح زیاد نوشته اند و خیلی چیز ها نوشته اند باعتبار نظر
بآن لوائیحی که پیشنهاد شد و تمنائی که کرده اند و همینکه پنج
سال متکفلی شناخته شدند این پنج سال متکفل شناخته شدند
معلوم نیست که بعد از پنج سال آن کفالت از آنها رفع شده باشد
این است که بنده پیشنهاد کرده ام نوشته شود شناخته شده اند
و بعد هم شناخته میشوند همین جور که اینها شناخته شده اند
و بعد از پنج سال مشمول مقررات ماده ۶۳ میشوند همانطور
که آن کسانی که بعد از پنج سال که گذشته است پنج سال
متکفل بوده اند مشمول ماده ۶۳ گردیده اند آنها هم هم
که بعد واقع میشوند با آنها هم مشمول شود این است پیشنهاد
میکنم در تبصره بعد از شناخته شده اند (و میشود) هم
باید اضافه شود این پیشنهاد های بنده بود که تقدیم میکنم .
مخبر - عرض میکنم نسبت به دو موضوعی که اظهار
فرمودند در کمپسیون دقت میکنیم و ایشان هم تشریف
دارند البته تا آنجائی که ممکن باشد به نفع مردم کاری شود
همه موافقتند .

رئیس - آقای طوسی .

طوسی - عرض کنم بنده مکرر میخواستم در طرز تنظیم
این لایحه از حسن نیت وزارت جنگ و اولیای وزارت جنگ
تشکر کرده باشم ولی بنده در عین حال می بینم که يك چیز
های خیلی سهل و ساده بقدری مشکل فرض میشود که
تصور میکنم بمقصد برسیم این قسمت پیشنهادی که گفته شد
در حدود شصت نفر از آقایان امضاء کرده اند يك پیشنهادی
هم اینجا است که ده دوازده نفر آنرا امضاء کرده اند اولاً
بنده در درجه اول میخواهم تذکر بدهم که این پیشنهاد را
می بایستی کرده باشید تا حالا که گفتید میبایستی دلایل
منطقی گفته باشید بنده معتقدم تا امروز آن عده ای را که
معاف فرموده اند البته بعامل معافیت آنها کاملاً توجه

داشته اند اگر تا بحال معاف شده اند بایستی بهمان علل بعد
هم معاف شوند بهمان علل که گفته اند معاف کرده اند تا
۱۲۹۹ را باید معاف کرد تا تکلیفش معین شود اما راجع بموقع
موقع را بنده با اظهار آن مخالف هستم که آقای انوار فرمودند
موقع ما همه موقع را میدانیم اگر نتیجه این موضوع را
بخواهیم تشریح کنیم بعضی مسائل این جا جایش نیست که
بخواهیم بگوئیم شما چرا می گوئید موقع حالا بنده با
آن کار ندارم . خواهش میکنم ارفاق را بفرمائید که مطابق
پیشنهادی که شده است این اشخاص تا ۱۲۹۹ معاف شوند
رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - عرض کنم نظر بنده راجع به بیاناتی است که
آقایان در اطراف پیشنهادات میفرمایند میخواستم از آقایان
استدعا کنم که این مذاکرات را خاتمه بدهند و بالاخره
پیشنهاداتی که هست برای اصلاح بکمپسیون برود ملاحظه
بفرمائید مایک قانونی که الان داریم همه حرف میزنیم و
صحبت میکنیم و همه هم بنفع مردم است چند جلسه است در
اطراف او داریم صحبت میکنیم و این صحبت ها
هم به نتیجه نمیرسد مگر اینکه برود بکمپسیون
و در آنجا صحبت شود و بالاخره اصلاح کنیم از این
جهت که این قانون صد در صد بنفع مردم است و
مردم منتظر هستند خواستم استدعا کنم که آقایان موافقت
بفرمایند که مذاکرات را خاتمه بدهیم (صحبت است) و امایک
عرض دیگری داشتم و چنانچه به آقای سر تیپ هم عرض
کردم در خارج و حالا هم عرض می کنم و آن این است که
وزارت جنگ در این موقع با وجودی که پیش بینی شده است
که موقع سرباز گیری کسی خواهد بود موقع هم بنظر بنده
خیلی خوب فصلی است و از نظر رعیندی بزنگائی زراعتی
صدمه نمیزند و ای الان وزارت جنگ با يك شدت وحدتی
در تمام دهات شروع کرده اند به احضار نتیجه این کار فلج
شدن کار رعیتی است و الان با این که برای کار رعیتی برای
چیدن ، درو ، و کوبیدن محتاج به کارگر و عماله هستند و
از خارج می آورند ما مورین وزارت جنگ بایک شدنی شروع

کرده اند و مشمولین را احضار می کنند بنده خواستم استدعا کنم در این موقع وزارت جنگ مساعدت کنند و کمک بکنند و بگذارند این محصول جمع شود و این تفرقه و پربشانی را از دهات بردارند بعد هم بالاخره بعد از یک ماه چهل روز دیگر که این کار تمام شد البته آن قسمت احضار که باید انجام شود انجام خواهد شد در این موقع که ما فوق العاده احتیاج به جمع آوری محصول داریم آقایان هم با کمک کنند

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - بنده میدانم که آقای معاون عرابض حق می باشد قبول خواهند فرمود در این قانون مشمولین ۱۲۸۴ تا ۱۲۹۰ معاف شده اند ما باید یک کاری بکنیم که در آئیه جوانهای ماشانه از زیر بار خدمت نظام وظیفه خالی نکنند در این ماده قسمتی آمده اند خدمت کرده اند آن ها چه اشخاصی بوده اند اشخاص فنی و اداری که دو سال خدمت نظام وظیفه را انجام داده اند دیگران یا از لحاظ تشبث یا طفره یا علی دیگر که وارد نشده اند یعنی در ادارات دو سال خدمت کرده اند این سبب شده است که آنها فوق یافته اند نسبت به آنها تیکه خدمت نظام وظیفه را انجام داده اند بنده خواستم تمنی کنم بجهت آنرا اینکه آنها آمده اند انجام وظیفه کرده اند آن دو سال خدمت نظام را هم پیشنهاد میکنم که جزو خدمت اداری آنها محسوب شود

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - موضوعی را که آقای سررتیب ریاضی معاون وزارت جنگ فرمودند بنده خواستم یک استعلامی از ایشان کرده باشم که تکلیف همه روشن بشود فرمودند که ما آنها اگر بخواهیم با آن پیشنهاد آقای برقی ترتیب اثر بدهیم در حدود هفتاد هزار نفر مشمولین ما کم میشود اشخاصی که مشمول هستند از ۱۲۸۴ تا ۱۲۹۹ را اگر معاف کنیم هفتاد هزار نفر در واقع معافیت پیدا میکنند و یک عده طرف توجهی است که طرف احتیاج ارتش است بنده یک نظری اینجا داشتم بنده اینطور که احساس میکنم این عده ای که مشمول شده اند از ۱۲۸۴ تا ۱۲۹۹ اغلب اینها

هفتصد الی هشتصد نفر دانش آموز و دیپلمه مدرسه عالی میشود نوری اینها هم همه استحقاق و استعداد افسری را ندارند آنها ای که استعداد افسری دارند میروند به دانشکده و تحصیلانشان را طی میکنند ما هم ترفیع برای اینها قائل شده ایم و اگر استعداد افسری ندارند که بخدمات دیگر میروند در اروپا بدون استثناء چه پسراراد باشد چه تحصیل کرده باشد چه نباشد همه بخدمت سربازی میروند خدمت سربازی برای تمام افراد است بدون چون و چرا چه تحصیل کرده باشد چه نکرده باشد بخدمت سربازی میروند بنده بطور مثال عرض میکنم در موقعی که آقای حکیم الملک وزیر معارف بودند عده را با اروپا فرستادند و ضمناً از طرف معارف خواهش کردند که با این عده هم همان معامله افراد نلکت خودشان فرانسه را بکنند آنها گفتند که اگر بخواهید با اینها معامله افراد فرانسوی را بکنیم باید یک سال بخدمت سربازی بکنند ما هم مجبور شدیم یکسال خدمت سربازی بکنیم بنا بر این نباید تصور کرد که چون تحصیل کرده است نباید خدمت سربازی را انجام بدهد ما مخصوصاً برای توپخانه و مهندسی چون احتیاج داریم از این اشخاص تحصیل کرده میگیریم و اگر این احتیاج کادر افسری ما نبود بنده این استثناء را قائل نبودم و میگفتم که همه بدون استثناء باید سرباز شوند

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - بنده تصور نمی کنم در میان تمام قوانین قانونی مثل قانون نظام وظیفه پیدا شود که اینطور تماس عمومی با تمام افراد کشور داشته باشد (صحیح است) بنابراین این نمیشود تحت عنوان اینکه مأمور سرباز گیری به عذر نگذشتن قانون آنجا معطل است ما همینطور نباید رأی بدهیم و اسمش را هم بگذاریم شور اول است و برود بکمیسسیون و شور دوم هم گذرد هر چه را که پیشنهاد کنیم میگویند قابل قبول نیست که بر گردد بکمیسسیون پس صرف نظر کنید و آوقت یک قانونی باین مهمی باین ترتیب تمام میشود و برود پس کارش اینست که بنده معتقدم که در اطراف این

قانون کاملاً باید مذاکره شود و تمام مذاکرات هم اثرش در همان شور اول است که نظریات آقایان گفته میشود و میروند بکمیسسیون و اعضای کمیسیون و آقای وزیر و معاون وزارت جنگ بایستی تذکرات و پیشنهادات آقایان نمایندگان را در نظر بگیرند که مورد توجه قرار بدهند اگر دولت قبول کرد که جزو قانون میشود و اگر قبول نداشت رد میکند عرض میکنم بنده جزء اعضا کنندگان آن پیشنهاد هستم که تقاضا کرده است تا ۹۹ معاف باشند حالا آقای معاون وزارت جنگ میفرمایند که اگر ما بخواهیم موافقت کنیم تقریباً در حدود هفتاد هزار نفر افراد ما از این میروند چون این قضیه بالاخره در کمیسیون باید مطرح شود و بنده خودم هم داوطلبانه میآیم در کمیسیون و مطالب را عرض میکنم حالا دیگر در این باب صحبت نمیکنم موضوعی را که خواستم عرض کنم این است که این عبارت و غیره که در این ماده ذکر شده مقصود چیست؟ در ماده ۶۴ مینویسد کلیه مشمولین طبقات ۱۲۸۴ الی آخر که تا این تاریخ بعنوان تکفل و بیماری و غیره این (و غیره) را نمیدانم مقصود چیست (بعضی از نمایندگان و غیره ندارد) روحی - لایحه که دست آقا است لایحه دولت است در لایحه پیشنهادی کمیسیون اصلاح شده لایحه کمیسیون را بخواهید

بسیار خوب اگر اصلاح شده است پس خیال بنده هم راحت شد خوب حالا بنده پیشنهاد دارم که آخر ماده ۶۴ اضافه شود اینها ای که احضار نمیشوند باینها برك معاف دائم داده خواهد شد این یک جمله کوچکی است شما که بمعاذشان کردید برك معافیت دائم با آنها بدهید نو کراست مستخدم دولت است باید برود سر خدمتش و باید تکلیفش معلوم باشد این جمله را اضافه کنید که سند معافیت اینها را بهشان بدهید که بکلی خیالشان راحت باشد این یکی از پیشنهادات من است امید است انشاء الله آقای روحی رفیق عزیز من هم قبول بفرمایند پیشنهاد دوم بنده این است که بصره یک که در این جا نوشته شده حذف شود و بجای او نوشته شود مقولیدین

۱۲۹۹ به بعد در صورتیکه آن پیشنهاد مورد توجه در کمیسیون واقع شود که پنجسال متوالی متکفل شناخته شود مشمول مقررات ماده ۶۳ خواهد بود در این پیشنهاد حالا آنقدر اصراری ندارم قبول شد بشود نشد که نشود عرض سوم بنده که خیلی کوچک تر از عرایض دیگر است این است که در ماده ۶۴ در تبصره ... از این پیشنهاد هم سرف نظر میکنم .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
رئیس - آقای مؤید احمدی .

مؤید احمدی - بنده توضیح زیادی ندارم عرض بنده هم همان پیشنهاد آقای اراقی است که امضا کرده ام (بعضی از نمایندگان - همه امضا کرده اند) بله همه امضا کرده اند اما توضیحی که آقای معاون وزارت جنگ فرمودند که مطابق احصائیه سی هزار نفرشان تا ۱۲۸۹ معاف شده اند پس میماند چهل هزار نفر نه هفتاد هزار نفر . این را توضیحاً عرض میکنم و البته يك پیشنهادی را که شصت نفر امضا کرده اند در کمیسیون قابل توجه خواهد شد و توضیح بنده همین بود که آقای معاون فرمودند که مطابق احصائیه سی هزار نفرشان تا ۱۲۸۹ معاف میشوند مطابق پیشنهاد و گفته خودتان که گفتید از ۱۲۸۴ تا ۱۲۸۹ معاف هستند پس این که فرمودید تا ۱۲۹۹ هفتاد هزار نفر میشوند باین طریق میشود که تا ۱۲۸۹ یا تا ۱۲۹۰ سی هزار نفر میشوند و از ۱۲۹۰ تا ۱۲۹۹ چهل هزار نفر پس این سی هزار نفر اولیه مطابق پیشنهاد خودتان معاف میشوند .

معاون وزارت جنگ - عرض میکنم همانطور که عرض کردم اگر بنا باشد که اینهایی که سر خدمت هستند مرخص کنیم اثراتش در سرباز خانه محسوس خواهد بود موقعیکه لایحه هم در کمیسیون مطرح بود گفتیم که اشخاصی که تا به حال حاضر بخدمت شده اند آنها احضار نخواهند شد ولی نگفتیم اشخاصی که سر خدمت هستند امروز که این قانون گذشت مرخص کنیم البته کسانی که حالا در خدمت هستند این سی هزار نفر يك عده ازشان باید مرخص شوند

که الآن نفر نداریم و منتظریم نفر بگیریم و آوقت اینها را مرخص کنیم یکمده را در آبان و یکمده را در اسفند بتدریج که موقع انقضاء خدمتشان رسید مرخص خواهند شد ولی آنآ بمحض اینکه قانون گذشت نمی توانیم اینها را مرخص کنیم .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
رئیس - آقای نقابت .

نقابت - عرض میکنم که بنده اجازه خواسته بودم که عرایضی بکنم ولی حالا چون گرمی هوا و افسردگی آقایان مانع است يك تذکری است که ناچار عرض میکنم و آن این است . يك وقتی آقای بوداغان اختلافی در اجرای عدلیه داشتند از ایشان خواهش کردم که شرحی بنویسند که این کار اصلاح شده ایشان فرمودند که من باید با و کیلم صحبت کنم و بعد بنویسم بنده خیلی خوشوقت شدم که آقایان در مسائل مربوطه مشورت با و کیلم میکنند بعد مینویسند البته يك اموری که تماس با کارهای اجتماعی دارد و ممکن است مضر بحال مملکت واقع شود باید بیک قدری مشورت کرد و بیک قدری مطالعه کرد و بعد نوشت اینجا آقای اراقی تشریف دارند همه ما ها ایشان را بعنوان متخصص ارز و اقتصادیات می شناختیم بعد معلوم شد که در تمام فنون اطلاعات کافی دارند منجمله در نظام وظیفه که در این مورد هم يك پیشنهادی داده اند این پیشنهاد را که شاید یکمده از آقایان بخواهش امضا کرده اند و بعضی ها هم روی عقیده و بعضی ها هم که اظهار کردند ما پس میگیریم بعد از توضیحات ... (اراقی - اینطور نیست بنده اخطار نظامنامه دارم) و در هر صورت يك پیشنهادی نیست که مورد توجه واقع شود برای اینکه بکنم شخص طبیعی بعد از ختم تحصیلات بعد از گرفتن دیپلم بعد از اینکه دکتر شده در طب و سایر قسمت ها رفته اند با داره و خودشان را معرفی کرده اند اینها را باید تشویق کرد (اراقی - بنده اخطار نظامنامه دارم چیز غریبی است ایشان دارند جعلیات اظهار میکنند در شور اول پیشنهاد که مطرح نیست ایشان اظهارات خلاف واقع میکنند) اگر مطرح

نیست پس چرا پیشنهاد فرمودید و اینجا هم قرأت کردید در هر صورت اشخاصی که تحصیلانشان را خاتمه داده و خودشان رفته اند و خدمتشان را کرده اند و يك روز هم غیبت نکرده اند در مقابل این همه خدمات به اینها بگوئیم آتهائی که طفره رفته اند آتهائی که بعنوان مرخص بعنوان تکفل بعنوان اینکه در فلان وزارتخانه مستخدم هستند و وجود اینها مورد حاجت است و بعنوان مختلفه دیگر از خدمت فرار کرده اند امروز بگوئیم که تمام آنها معاف باشند این در واقع حق کشی است نسبت بآن عده که رفته اند و خدمت خودشان را کرده اند این جهت بنده پیشنهادی کرده ام که به کمیسیون برود و در هم کرده ام در آنجا که اشخاصی که خدمت خودشان را بعنوان اطاعت انجام کرده اند مدت خدمتشان جزء مدت خدمت رسمی قانونی محسوب بشود که از حیث ترفیع و سایر جهات آن خدمت وظیفه داخل خدمت قانونی آنها محسوب شود و البته در کمیسیون بنظر آقایان خواهد رسید .
رئیس - آقای اراقی .

اراقی - در شور اول پیشنهادانی که میرسد صرفاً باید بکمیسیون ارجاع شود و مذاکره در پیشنهادات در شور اول معنی ندارد اظهارات آقای معاون وزارت جنگ راجع به پیشنهاد بيمورد بود و آقایان مخالفین هم این اظهاراتی را که کردند بيمورد است اظهارات آقای نقابت هم همینطور بيمورد بود چون نباید رویش مذاکره کرد در ضمن آقای نقابت با ابا و اشاره آنچه خواستند توهین به بنده کردند و این عمل ایشان خارج از محیط اخلاق و نزاکت است اگر چه ایشان ذاتاً روزه خوان هستند و عادت دارند (نقابت - ایشان هم در مدرسه کاشان درس اقتصاد خوانده اند)

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
هاشمی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم .

انوار - سه مرتبه گفته شد مذاکرات کافی است این نظامنامه نباید اجرا شود ؟
هاشمی - آقای انوار شما پیرو مری مجلس هستید و باید از مذاکرات در بروید بنده معتقدم در قوانین آهم يك

همچو قانونی هر قدر درش مذاکره شود جا دارد در یکی از عمارات بزرگ يك سنگی را روی ستونی نصب میکردند اهالی محل میگفتند وقتی که سلطان یا والی آن بنا را میساخته است سه روز متوالی دیده است که آن معمار مشغول نصب این سنگ است گفته بود استاد این سنگ تمام نمیشود گفته است بعد از قرنها نمیکوبند این چقدر طول کشیده است که من نصب کرده ام میگویند که چند مدت باقیمانده است و حالا این يك قانونی است که اگر درش صحبت نشود بمشکلات بر میخورد و آتهائی که بعد از ما می آیند بزحمت میقتند آقایان میفرمایند کافی است گویا عادت ده پانزده ساله ما را از رویه خارج کرده است و این خوب کاری نیست بنده عجالة در اصل موضوع چندان وارد نمیشوم نظرم بکلیات است که میخواهیم به بینیم آیا ترتیب سرباز گیری ما و آن نظریات باز مثل گذشته است و این يك مسئله مهمی است و آن اینست که ما باید کاری کنیم که بین توده مردم و دولت این بدبینی که وجود داشته است از بین برود و آن حس بدبینی که مردم بدوات های گذشته داشتند مهمل بخوش بینی بشود (یکی از نمایندگان - نمیشود برای اینکه با نظر عمومی کار نمیکند) چرا . میشود . اگر تمایل و آراء عمومی را ملاحظه می کردیم امروز کار به اینجا نمیکشید در مدت پانزده شانزده سال شاه مملکت نظارش این بود که ایران لشکر خیز بشود و همینطور هی قشون بگیرند بدون اینکه توجه بسائر شئون زندگی ما بکنند و میخواهند بگویند که مملکت حکم بدن را دارد و قشون حکم دو دست را دارد که باید دفاع از این بدن بکنند و البته باید تمایل عمومی را در نظر بگیرند آوقت بدون توجه به آمار و بدون اینکه فکر کنیم که ما چهل هزار قشون کم میاوریم هفتاد هزار قشون کم میاوریم همینطور میگفتند قشون گرفته شود . خوب اینهم نظری بود ولی راجع به آن عده که تا ۱۲۹۹ بخدمت احضار شده اند این عده سن شان حالا گذشته است از اینکه مورد استفاده نظام واقع شوند جوانی سی ساله سی و یکساله سی و دوساله سی و سه ساله سی و پنج ساله عضو دولت است با کار

دیگر سفاردها یا جای دیگر خدمت میکنند کشاورز است این عده تا ۱۲۹۹ باید رها شوند در ضمن تمایل مجلس هم نشان داده است این موضوع را با ۶۰ یا ۶۲ رأی حالا آقای نقابت میگویند يك کسی محض خاطر من یاد دیگری امضاء کرده است اینطور نیست آقای (صحیح است) ۶۲ و کیل این پیشنهاد را امضاء کرده اند و موقع رأی هم تمام پا میشوند و رأی میدهند (صحیح است) و اکثریت هم مناط اعتبار است و مذاکرات هم کافی است.

روحی - بلی کافی است.

رئیس - آقای طباطبائی.

طباطبائی - عرض کنم که از حدود نظامنامه اگر

نخواهیم خارج شویم خیال میکنیم که زودتر به نتیجه خواهیم رسید این که گفته شد در اطراف پیشنهاد نباید صحبت کرد این صحیح است ولی پیشنهاد را هم نباید آقا آورد این جا و پشت تریبون خواند و رویش بحث کرد (صحیح است) پیشنهاد را طبق نظامنامه داخلی مجلس پس از خاتمه شور در هر ماده باید داد بمقام ریاست و ایشان احاله میکنند بمنشی و منشی در مجلس میخواند و بدون توضیح و مذاکره احاله میشود بکمسیون بنده این موضوع را یکی دومرتبه هم اینجا اظهار کردم حالا اگر آقایان مذاکرات را در کلیات این لایحه کافی میدانند خوب رأی مجلس البته قاطع است و دومرتبه بر میگردد و در کلیات صحبت می کنند ولی در حدود نظامنامه اگر شور در کلیات کافی تلقی شده است دیگر مذاکره در کلیات مورد ندارد و این وظیفه رئیس است که مطابق این نظامنامه رفتار کنند. گذشته از آن بنظر من همه این مذاکرات مکررات است همه این حرفها گفته شد صحبت کردیم دلایل هم گفته شد این جا صحبت شد در کمسیون نظام هم مفصل صحبت شد و این لایحه با این اصلاحاتی که شده بعرض مجلس رسیده است و ملاحظه میفرمایید درش دقت شده و موافقت شده است و منتهی درجه دقت در آن بعمل آمده حالا هم تصور میکنم بهتر این باشد اجازه بفرمایید پیشنهادات بدون اینکه خود پیشنهاد کننده برخلاف نظامنامه بردارد و بیاورد و این جا بخواند مستقیماً برگردد بکمسیون.

خدمت نشده اند برای همیشه معاف شوند. اعتبار ... هاشمی طوسی.

پیشنهاد اصلاحی راجع بماده ۶۴:

چون بامعافیت متولدین ۱۲۸۴ تا ۱۲۹۰ که تا بحال بهر علتی از علق برای خدمت زیر پرچم حاضر نشده اند در آئیه و مشمول دانستن متولدین خدمت کرده همین سنوات بمقررات احضارهای تعلیماتی و بسیج عمومی موجب رجحان غائبین فراریان و متعذرین از اجراء قانون نسبت بکسانی است که در موقع مقرر برای خدمت حاضر شده اند لذا بنده پیشنهاد مینمایم که متولدین ۱۲۸۴ که خدمت خود را تا این تاریخ انجام داده و در کادر ذخیره و یا احتیاط میباشند از این تاریخ بعد از خدمت های بعدی تعلیماتی و بسیج عمومی معاف باشند بهبهائی.

پیشنهاد مینمایم در ماده ۶۴ جمله احضار شده اند حذف شود. مجدضیائی.

پیشنهاد مینمایم ماده ۶۴ اینطور اصلاح بشود. مشمولینی که تا ۱۳۹۰ (۱۲۹۰) زیر پرچم حاضر نشده اند بطور دائم از خدمت معاف خواهند شد حسین رهبری.

پیشنهاد میکنم در ماده ۶۴ در سطر دوم عبارت (واحضار نشده اند) حذف شود انوار.

پیشنهاد می کنم در تبصره اول ماده ۶۴ بعد از شناخته شده اند اضافه شود و می شوند. انوار

مقام ریاست محترم مجلس: بنده تبصره زیر را بماده ۶۴ پیشنهاد مینمایم:

تبصره - کسانی که تا تاریخ اجرای این قانون مطابق قوانین ۱۳۰۴ - ۱۳۱۰ - ۱۳۱۷ باخذ برك معافیت دائم ناکل شده اند معافیت آنان مقبر شناخته شود. شاهرودی

ریاست مجلس شورای ملی: پیشنهاد میکنم بآخر ماده ۶۴ اضافه شود (و با آنها برك معاف دائم داده خواهد شد). اوحدی

پیشنهاد می کنم تبصره ۲ بماده ۶۴ افزوده شود.

کسانی که از ۱۲۸۴ بعد خدمات نظام وظیفه خود را انجام داده اند مدت خدمت وظیفه آنها جزء مدت خدمت

رسمی آنها محسوب میشود و از حیث شروع بخدمت و ترفیع و سایر مزایای قانونی مراعات خواهد شد. نقابت پیشنهاد میکنم بماده ۶۴ اضافه شود:

تبصره ۳ - مشمولین ۱۲۸۴ الی ۱۲۹۰ که خدمت نظام وظیفه را انجام داده اند چون از لحاظ انجام وظیفه دو سال از خدمت اداری محروم شده اند لذا برای جبران دو سال خدمت نظام دو سال بخدمت اداری آنان افزوده میشود و در آئیه هم احضار نخواهند شد. دهستانی

طوسی - پیشنهادات این ماده تمام شد.

تهرانچی - پیشنهاد ما را آقای طوسی قرائت نکردند

پیشنهادی بود بامضاء عده زیادی از آقایان نمایندگان

طوسی - درست است يك اصلاحی لازم داشت دادم یکی از

آقایان امضاء کنندگان اصلاح کنند. حالا خوانده میشود:

این جانب پیشنهاد مینمایم در ماده ۶۴ بمشمولین

طبقات تا ۱۲۹۰ (طبقات ۱۲۹۱ و ۱۲۹۲ و ۱۲۹۳ و ۱۲۹۴ و

۱۲۹۵) هم که تا کنون بعلت تکفل یا بیماری بخدمت

رفته اند دیگر احضار نخواهند شد علاوه شود در تبصره ۱

هم ۱۲۹۶ نوشته شود. تهرانچی

طوسی - قریب بیست و دو سه امضاء دیگر هم دارد.

پیشنهاد آقای اوحدی هم است.

پیشنهاد میکنم عبارت آخر تبصره ۲ که نوشته شده

۸ ماه خدمت مقدماتی را طی کرده باشند نوشته شود چهار

ماه خدمت مقدماتی را طی کرده باشند. اوحدی.

رئیس - ماده ۶۵ خوانده میشود:

ماده ۶۵ - بطور کلی از دو و یا سه پسر سالم که در يك

سال بخدمت احضار شده باشند بانتهای پدر در صورت نبودن

پدر بانتهای مادر یکی از آنان و همچنین از چهار و پنج پسر

دو نفر آنان موقتاً از خدمت سربازی معاف و پس از خاتمه

خدمت برادران دیگر بنوبه احضار خواهند شد.

رئیس - آقای انوار

انوار - بنده اصراری راجع باین موضوعی که میخواستم

عرض کنم نداشتم ولی این جا یکی از آقایان گفتند که ممکن

است نظر بنده در آئین نامه باشد ولی بنده عقیده داشتم در قانون باید باشد چون پیشنهادی که نماینده می کند عقیده خودش است و عقیده من هم همان پیشنهادی است که کرده ام در ماده اضافه شود و من عقیده دارم باینکه عده نفرات بیشتر باشد این است که بنده پیشنهاد دادم که پندر آزاد است در سرباز کردن آنها نه اینکه بقید باشد این کار را بکند. خیر آزاد او باشد فرض بفرمائید يك پدری است وزیر است میل دارد دو تا از بچه هایش وزیر بشوند ولی يك پدری هم هست مثل من که میل دارد تمام اولادان و فرزندان او زیر پرچم بروند و سرباز بشوند. بنده مقصودم این است که معافیت ندهند ولی این جا این معافیت اختیاری باشد یعنی بسته بمیل خود پندر باشد می خواهد قبول کند می خواهد نکند میل دارد یکدفعه همه بچه هایش زیر پرچم بروند و این نباید مانعی داشته باشد این است که با چند نفر صحبت کردم گفتند ممکن است در آئین نامه نوشته شود بنده گفته ام خیر چه عیب دارد که در خود قانون باشد.

مخبر - عرض کنم که این ماده کاملاً بمنفع پدران است و اختیار دارند هر چند تا پسر که دارند میل دارند با اختیار خودشان سرباز کنند بکنند حالا اگر يك پدری است که پنج تا پسر خودش را می خواهد سرباز بکند این قانوناً منعی ندارد. اشکالی ندارد، این ماده از نظر ارفاقی بوده است خیلی هم سهولت دارد پدر یا مادر اختیار داشته باشند از چند اولادشان هر کدام را می خواهند در ارتش بخدمت سربازی ببرند حالا میفرمائید يك پدری مثل جناب عالی میل دارد همه یکمرتبه بخدمت بروند البته این مانع و اشکالی ندارد.

رئیس - آقای مخبر فرمایند.

مخبر فرماید - راجع باین همه مذاکرات زیادی که در شور اول میشود میخواستم عرض کنم در شور اول باید به پیشنهادات داده شود و برود بکمیسیون و در شور دوم راجع به پیشنهادات مذاکره میشود و در مجلس رأی داده می شود بنظر بنده این قانون با این وضعی که الآن پیش گرفته شده

است و هر جلسه يك ماده صحبت میشود شاید تا آخر دوره طول بکشد در صورتیکه قانونی است مبتنی به عموم مردم و همه هم بآن ذی علاقه هستند همه هم این حرف را می زنیم ولی باز در مرحله عمل که می آئیم يك ماده هم نمیگذرد جلسات مجلس هم مقرر بود هفته سه روز ثابت باشد در هفته يك روز هم ساقط شد و بنظر بنده قرائت پیشنهادات هم لازم نیست برود بکمیسیون و در مواد هم مختصراً صحبت شود تا برسیم بشور دوم و الا این قانون در این دوره هم نخواهد گذشت.

رئیس - پیشنهادی از آقای انوار رسیده است:

در ماده ۶۵ تبصره اضافه شود: تبصره معافیت اختیاری خواهد بود.

رئیس - ملحق ۶۶:

ماده ۶۶ - متکفلین بایستی رواتش برک شناسنامه افراد مورد کفالت را با استشهاد تهیه و تا یکماه قبل از سال اجساد بحوزه های سرباز گیری تسلیم نمایند.

تبصره - بر گهای استشهاد مطابق نمونه ای خواهد بود که در ادارات شهربانی و امنیه نزد کدخدایان از طرف حوزه های سرباز گیری در دسترس مشمولین گذارده خواهد شد.

رئیس - ماده ۶۷:

ماده ۶۷ - گواهی رواتش بر گهای شناسنامه افراد مورد کفالت و همچنین صحت مندرجات استشهاد و شناسائی امضا کنندگان در شهرها بمعهده ادارات شهربانی و دردهات بمعهده کدخدایان محول میگردد و این مأمورین مکلفند بازجوییهای لازمه را نسبت به مندرجات برگ استشهاد معمول داشته و صحت آنرا گواهی دهند.

تبصره ۱ - هر مأمور یا کدخدائی که برخلاف حقیقت گواهی دهد طبق قانون تعقیب خواهد شد.

تبصره ۲ - در نقاطی که اداره شهربانی و کدخدا باشد در صورت بودن امنیه اجرای مقررات این ماده بمعهده آن محول میگردد.

تبصره ۳ - مأمورینی که در بالا گفته شد مکلفند در ظرف مدتی که از ۱۵ روز تجاوز ننمایند بازجوییهای لازمه را معمول و استشهاد و رواتش شناسنامه را گواهی نموده و بتقاضا کننده تسلیم دارند.

رئیس - آقای انوار

انوار - اینجا عرض توضیح است و ایراد گیری نیست. این چیزهایی که در این ماده نوشته اند این مأموریتها برای این استشهاد ها و گواهی نامه ها اولاً باید بجائی و رایگانی باشد این اولاً ثانیاً اینها را در آئین نامه هم ممکنست وزارت جنگ در نظر بگیرد. ثالثاً اینرا هم در نظر بگیرند که اگر کدخدا یا مأمور شهربانی یا امنیه برخلاف آن چیزی که در قانون نوشته است رفتار کنند جرم است و اینرا بنده عقیده دارم که نوشته اند طبق قانون تعقیب خواهد شد این موضوع جرم را خلاف قرار ندهند و بالاتر از جرائم خلافی قرار ندهند پیشنهاد هم میدهم چون آقایان همه جا که تهران نیست دردهات يك سختگیریهای نسبت باین رعایای بیچاره میشود این است که کاملاً باید وزارت جنگ در نظر بگیرند و در آئین نامه اجرائی نسبت بمتکفلین از این ماده يك مجازات هائی بالاتر از خلاف در نظر بگیرند که عملی که واقع میشود نسبت به افراد بیچاره راجع بگواهی نامه و استشهاد که باید امضا شود مقرر است و ساده و راحت باشد اشکال تراشی و سخت گیری نکنند

رئیس - ماده ۶۸ خوانده میشود:

ماده ۶۸: بنسگاه های شهرداری موظف بتأمین معاش ضروری عائله بی بضاعت مشمولین متکفل در مدت خدمت آنان خواهند بود.

رئیس - آقای انوار

انوار - در این ماده يك موضوعی است که موضوع مالی است و باید جلب نظر وزارت مالیه و وزارت کشور بشود در این موضوع که نسبت بشهر داری است و نوشته است بنسگاه های شهرداری موظف بتأمین معاش ضروری عائله بی بضاعت مشمولین متکفل در مدت خدمت آنان خواهند

بود. این را ماده بیان میکنند. حالا دیگر بودجه این کار را آیا وزارت جنگ میدهد یا در بودجه شهرداری معین میکنند یا اینکه شهرداری اعتبارش را از بودجه وزارت کشور بگیرد و وزارت کشور با وزارت دارائی حل میکنند این ها هیچ معلوم نیست. ما اینجا این را می نویسیم ولی در موقع عمل شهرداری می گوید اعتبار نداریم خوب این يك تکلیفی است که در قانون مینویسد حالا باید وزارت کشور یا وزارت جنگ با وزارت دارائی در بودجه هاشان این منظور را تأمین کنند و بدهند بشهر داری که مطابق این قانون این هم اعتبار بخارج عائله متکفلین را بدهید

مخبر - البته توجه میفرمائید که این ماده ذکرش لازم و ضروری بوده است و البته این شخصی که متکفل است و باید خدمت سربازی بکند عائله هم دارد این را در نظر گرفتیم در کمیسیون که در ماده مخصوصی بنویسیم و بطوریکه آقایان ملاحظه میفرمایند شهرداریها اعتبار بخارج ضروری متکفلین را باید پیش بینی و تأمین نمایند حالا آقا میفرمائید این يك تبصره لازم دارد که شهرداری ها مکلف هستند برای اینگونه مورد در بودجه شان محلی بگذارند یا با وزارت جنگ و وزارت کشور این موضوع را تأمین نمایند مانعی ندارد يك پیشنهادی بدهند ما هم با آن موافقت میکنیم

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - از برداشت موضوع بنده تصور کردم که آقای انوار بیان را طوری خواهند کرد که بنده همینقدر موکول کنم عرایض خودم را بتصدیق و تأیید بیانات ایشان ولی دیدم در يك قسمت ایشان تذکره دادند که بنده هم میخواستم آنرا تذکر بدهم ولی يك قسمت باقی ماند که ایشان بیان فرمودند و آن قسمت این است که بنسگاه شهرداری مطابق معمول کشور ما منحصر است بشهر های بزرگ از شهرها که پایتخت را فرا تر گذاشتید دیگر شهرداری نداریم تا چه رسد باینکه بنسگاه داشته باشد (صحیح است) و اغلب نظامی های وظیفه بی چیز ما مال بلوکات و مال دهات است که در اینجا ها اصلاً بنسگاه شهرداری وجود ندارد خوب برای اینها کسه قسمت عمده

هستند و همه مستمند و بی چیز هستند دولت چه در نظر گرفته و چه فکری کرده است و يك نوجوی باید باین قسمت بشود که بنگاه شهرداری همانطور که برای شهر نشین ها اقدام میکند برای دهات و قصبات هم يك فکری بیندیشند و يك مجلسی معین کنند که نسبت بمشمولین بی بضاعت دهات هم که عدم بضاعتشان از هر جهت محرز است يك اسباب رفاهیتی فراهم نمایند (صحیح است)

رئیس - ماده ۶۹ خوانده میشود :

ماده ۶۹ - پسر یا دختری که تحت کفالت است از لحاظ اجرای این قانون تا آخر سن ۲۸ سالگی صغیر شناخته میشود
رئیس - ماده ۷۳ :

فصل دهم - دانش آموزان

ماده ۷۳ - تمام دانش آموزان و دانش جو بان به محض ترك تحصیل یا فراغت از تحصیل بخدمت زیر پرچم احضار می شوند .

رئیس - آقای انوار

انوار - اینجا در ماده ۷۳ نوشته است تمام دانش جو بان و دانش آموزان . به محض فراغت از تحصیل یا ترك تحصیل به خدمت زیر پرچم احضار می شود خوب آقا اگر در سن ۱۸ سالگی تحصیلاتش را تمام کرده باشد و واقعا بسن مشمولیت ارسیده باشد ولی تحصیلاتش را تمام کرده باشد وباصطلاح جدیدی ها لیسانس و دکترا دیده باشد آوقت در این مورد چه معامله با او باید بشود او که بسن مشمول ارسیده است باید این را تذکر بدهند در ماده .

مخبر - سن سر بازی را قانون معین کرده است ۲۱ سالگی حالا اگر در سن ۱۸ تحصیلات او فرضا تمام شد خوب بهیچرندش بهر صورت مالزم نیست بیائیم و اینها يك احتیاجی بکنیم و این جا حد سن را هم لازم نیست معین کنیم همان سن ۲۱ را که در اول قانون نوشته اند ماخذ و ملاک است دیگر این جا مورد ندارد که نوشته شود .

اعتبار - صحیح است آقا .

رئیس - ماده ۷۴ خوانده میشود :

ماده ۷۴ - کسانی که دوره تحصیلات آنان کمتر از دوره کامل متوسطه باشد مشمول مقررات مربوط بسایر افراد وظیفه خواهند بود .

رئیس - ماده ۷۶ :

فصل یازدهم - کادر افسری احتیاط و ذخیره

ماده ۷۶ - کسانی که دوره تحصیلات آنان مطابق دوره کامل متوسطه باشد بطور کلی ۱۸ ماه در خدمت زیر پرچم خواهند بود و پس از ششماه تعلیمات اولیه درصندوقداشتن استعداد و لیاقت افسری از بین آنان کسانی که داوطلب بورود بدانشگاه افسری احتیاط باشند از روی آزمایش انتخاب و بدانشگاه اعزام و معرفی میشوند و پس از طی دوره دانشکده افسری احتیاط در صورتیکه از عهده امتحانات نهائی دانشکده بر آیند مطابق مقررات فصل پنجم قانون ترفیعات بدرجه افسری نائل و ششماه با درجه افسری در صف خدمت خواهند نمود .

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - بنده بادو کلامه از این ماده مخالفم یکی مسئله ۱۸ ماه خدمت زیر پرچم دارند گان دیپلم دوره کامل متوسطه است قبلاً هم عرض و تقاضا کرده ام و امیداست که مورد توجه کمیسیون واقع شود و همان یکسال کافی باشد نکته دوم مسئله ششماه تعلیمات اولیه درصندوق است و حال آنکه مطابق قانون ۱۳۰۴ و قانون ۱۳۱۰ و همچنین قانون ۱۳۱۷ بنا بود که صاحبان دیپلم های عالی مستقیماً بروند بکادر افسری حالا چه تفاوت می کند کسی که دارای دیپلم است از دوره کامل متوسطه با کسی که سه چهارسال بالاتر رفته و دارای دیپلم عالی شده که او باید مستقیماً برود بدانشگاه افسری ولی این اول بهلیند ششماه برود درصندوق بعد بیاید بمدرسه و بنده استفاده میکنم از آن نقطه نظری که بیان کرد آقای معاون وزارت جنگ که ما از نقطه نظر کمی صاحب منصب محتاج هستیم که اینها بروند بدانشگاه افسری و الا مطابق رویه ممالک دیگر دارنده دیپلم عالی و غیر عالی فوق نمیکند هم میروند در صف که تربیت نظام را درست یاد گرفته باشند

بنده هم مخالف هستم اگر بنا باشد همه بروند البته عیبی پیدا نمی شد ولی اگر يك دسته را بگذارند توی صف و يك دسته را بفرستند توی مدرسه و هر دو هم دیپلمه باشند (منتهی یکی متوسطه کامل و یکی عالی) چه فرقی میکند این اول افاضتی است که بین این دو نفر این دو دسته در اول جوانی بعد از تحصیل پیش می آید این است که با اطلاعی که بروحیه ملت ایران دارم این قضیه را بنده شایسته میدانم که این را بفرستند و آن را بفرستند بنا بر این لطفاً موافقت بفرمایند که هم دیپلمه و هم صاحب لیسانس اینها هر دوشان بروند در مدرسه هایی که بنا است بروند و هر دو با هم بروند .

رئیس - آقای انوار .

انوار - اینجا مخالفت بنده با این عبارت است چون يك علاقه دارم نسبت بموضوع نظام عرض میکنم - در ماده نوشته است پس از ششماه تعلیمات اولیه درصندوق از بین آنان کسانی که داوطلب بورود بدانشگاه افسری هستند . خوب اگر هیچ امسال آمد و يك نفرشان داوطلب شد چون موضوع داوطلبی اختیاری است و حال آنکه شما همانطور که افراد برای قشون میخوانید افسر را هم همانطور لازم دارید و باید افسر هم تربیت کنید و باید این افسر هم سال بسال ترقی کنند وقتی که اختیار را بخود آنها بدهید دیگر داوطلب نمیشوند و از اینها افسر گیرتان نمی آید و بنسبه با آزاد بودن و داوطلب بودن مخالف هستم و عقیده دارم وقتی که استعداد دارد مدرسه را دیده است دیپلم دارد لیاقت این کار را هم دارد آمده است بخدمت نظام وظیفه او را ببرید بدانشگاه افسری و الا يك وقت خواهد شد که با طرز داوطلب و اختیاری دیگر بکلی دستتان از صاحب منصب کوتاه میشود حالا اگر فکری برای این کار کرده اید بفرمائید ولی بهر حال بنده با آزاد بودن و داوطلب بودنش مخالف هستم .

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه .

رئیس - آقای افشار .

افشار - عرض کنم بنده با این ۱۸ ماه این ماده مخالف هستم بعقیده بنده شخصی که زحمت کشیده و متوسطه را

تمام کرده و دیپلمه باشد این دیگر احتیاج ندارد که يك تعلیمات فوق العاده زیادی هم در خدمت ارتش به بیند برای اینکه فکر او حاضر است و بنا کوچکترین تعلیمات این معلومات را که از طرف قشون داده میشود فرا خواهد گرفت و من تصور میکنم که این ۱۸ ماه برای این طبقه زیاد است و بعقیده بنده همان ۱۲ ماه کافی است و بنده پیشنهاد میکنم که مدت خدمت اشخاص که دیپلمه هستند پیش از ۱۲ ماه نباشد و يك تذکر دیگری هم بنده خواستم خدمت آقای معاون وزارت جنگ عرض کنم و آن این است که بتجربه دیده شده که اشخاصی که تحصیل کرده و متوسطه و عالی را دیده اند غالباً خودشان حاضر اند بروند و خدمت نظام وظیفه را انجام بدهند ولی در مدرسه نظام جا نیست و بواسطه نبودن جا اغلب جوانهای تحصیل کرده ما دیده ایم که بلا تکلیف هستند نه بشغل معینی میتوانند وارد شوند و نه در مدارس نظام جا دارند که آنها را بپذیرند و خدمت نظام بکنند و این موضوع فوق العاده اسباب زحمت جوانانیکه تحصیل کرده اند میباشد یا وزارت جنگ يك وسائل بیشتری فراهم کنند که تمام تحصیل کرده های عالی و متوسطه را آنجا جا بدهند که مردم اوقات شان ضایع و خراب نشود و بعد از یکسال بروند بی شغل و کار خودشان یا اینکه اصلاً این قید را بردارند و برای دیپلمه ها اصلاً احتیاج نداشته باشند که حتماً وارد مدرسه نظام بشوند در هر حال مقصود بنده این است که يك تسهیلاتی فراهم بفرمایند که اشخاصی که تحصیلات متوسطه و عالی کرده اند بدون اینکه وقت شان تلف بشود در ظرف يك سال خدمت نظام را انجام بدهند و بروند بی شغل و کارشان .

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه .

رئیس - بنده خواستم قبل از ختم جلسه عرضی بکنم همانطوری که این لایحه را ملاحظه می فرمائید وقت لازم دارد تسریع هم لازم دارد که کار اینقدر معطل نشود و بنده تصور میکنم آقایان اگر نظریاتی دارند پیشنهادات خودشان را بدهند و محتاج بتوضیح و مذاکره

مکرر نشوند و توضیحات راجع به پیشنهاد خودشان را در کمیسیون بدهند که مطلب بهتر و زودتر حل شود و اینقدر هم مطالب تکرار نشود و مردم هم زودتر راحت شوند. اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آئیه ...
طوسی - اجازه بفرمائید چند پیشنهاد مختصری رسیده است آنها هم خوانده شود.

رئیس - پیشنهاد آقای اوحدی :

پیشنهاد میکنم در ماده ۷۶ دارندگان دیپلم کامل دوره متوسطه مدت خدمتشان یکسال باشد بدون اینکه بدو اخصافه بروند مستقیماً بدانشکده معرفی شوند.

پیشنهاد آقای دهستانی :

پیشنهاد میکنم در ماده ۷۴ :

دوره خدمت کسانی که تحصیلات آنان کمتر از دوره کامل متوسطه باشد ۱۲ ماه خواهد بود.

(۳ - وقوع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

رئیس - جلسه آئیه روز یکشنبه ۲۸ تیر ماه سه ساعت و نیم بظهر دستور هم شور اول لایحه جنگلها (سحب است) است.

مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد
 رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری